33e jaar — N. 148 | 3 centiemen per nummer | Dinsdag 29 Mei 1917

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

Druhster-Uitgeefster Sam. Maatsch. HET LICHT, Best.: P. De Visch, Ledeberg-Gent — Red.-Adm Hoogpoort, 29, Gent

Vredespaleis en Graanbeurs

Staat het Vredespaleis in den Haag werkelijk?

In die oude voorname stad, die een heerlijk museum bezit, parken, villa's, blanke straten vol welstellendheid en stilte. Het is een pronkvol gebouw, met torens, rijke vensterlagen met eene imposante façade.

Zeker het staat daar, maar het is ook zeker: voor niets — te vergeefsch.

In een ander werelddeel staat een ander paleis. Het is het reusachtig Huis der Handelskamer in Chicago. Het verheft zich midden in een der zwartste straten van deze vreeselijke stad en is van 's morgens tot 's avonds vervuld van gewemel en gerucht. Een reuzenzaal in dit huis is bestemd voor de Graanbeurs en daar hoort men geschreeuw, daar stooten en dringen zich de speculatieve hartstochten der wereld in onophoudelijke branding waaruit tusschenbeiden een springgolf van cijfers in de hoogte slaat.

Jongst heeft men deze cijfers op een tabel veraanschouwelijk kunnen zien. Cijfers uit de laatste 10 jaren in zikzakliniën als de lijnen van een aardbevingsmeter. Het cijfer van April 1917 sloeg in eens in de hoogte, als de linie van een geweldige aardbeving, waartegen de wereld niet lang meer bestand zal zijn. Het was het cijfer, dat de tegenwoordige prijs van het graan aanwees, de oogstverwachtingen niet alleen van Amerika maar van alle graanvoortbrengende landen der wereld.

Dit cijfer beduidde hongersnood en voorspelde wereldondergang.

Had het vredespaleis, dat heden een lege steenklomp is, zijne resultaten, den stand zijner inlichtingen over de gezinning der beschaafde volken van den aardbol op eene graphische tabel kunnen uitgeven — deze tabel zou eene glad de horizontale lijn getoond en wereldvrede beduid hebben, goede verstandhouding en vooruitgang, het geluk van ongetelde millioenen levende en tot geluk bestemde wezens. De lijn van den hebzucht schiet in Chicago vertikaal in de hoogte. Zij beduidt en dreigt werkelijkheid. Zij staat in oorzakelijke te-samenhang met die niet tot opteekening gekomen effen linie in den Haag.

Volken ge hebt het zoo gewild!

Grijpt nu je hoofd tusschen je handen en loopt huilend uit uwe huizen, die boven uw hoofd dreigen in te storten.

Te laat. Het ongeluk is over u. De menschen op de aarde loopen met door merg en been gaand geschrei te hoop op de openbare plaatsen en wachten op een teeken, een wonder aan het firmament. Overal heffen verschrikte moeders hare bleeke, reeds in de moederschoot verarmde zuigelingen omhoog naar den hemel: Te laat.

Hier en daar echter keeren zich de blikken van het noodlot af en naar den vernietigden droom terug, die dit noodlot had kunnen afwenden. Want in de laatste eeuwen zijn er vele menschen die de schuld aan hun bederf, in plaats van aan bovenaardsche machten te wijten, die men toch niet ter verantwoording kan roepen, op de aarde zelf zoeken en zich aan die machten wreken. En dat in grimmige rechtvaardigheid.

Waar zijn zij, die de droom van den wereldvrede in den kiem verstikten? Hier er mede! Uit hunne sluipboeken op de eilanden, op het vasteland. Er uit!...

Die roep klinkt op de eene plaats zwak, op de andere luide, op sommige plaatsen donderd hij reeds zoo hard, dat dooven het hooren moeten. Er uit, uit uwen schuilhoek!

Want wel laten zich naties, volken, rassen in het verderf, in de vernietiging zweepen, de droom van Vrede echter leeft en houdt stand. Die droom is de eeuwige moederschoot der menschheid op aarde! En wanneer een heel geslacht zich nog zoo gruwzaam verbloedt, een ander geslacht nog zoo verellendigd ter wereld komt — de Droom die is sterk en houdt stand en overleeft de geslachten.

Intusschen daar aan den overkant in het donker huis, waar nu de nood der oude wereld het makelaars-geschreeuw en de speculatiewoede tot dolheid overprikkeld heeft, schiet onophoudelijk de graanprijslijn in de hoogte.

Het zal in eens gansch stil worden op het aardrond, wanneer de menschen eerst de vreeselijke beteekenis van de komende gebeurtenis zullen gaan begrijpen.

De oogen staan open, de vuisten zijn gebald.

Eindelijk verstaan! En het is NIET te laat.

Neen, nog is het niet te laat. Het is *nooit te laat* voor de menschheid misdaden te straffen, de wil tot verzoening te schuiven, eene dwaling goed te maken, den verbroken droom van volkerenvrede met een broederlijke omhelzing weder te saam te voegen tot een geheel, dien gelukkigen vredesdroom te verwezenlijken!

HET IS NOG NIET TE LAAT, MAAR DAN OOK SPOEDIG! Mz.

Europeesche Oorlog

Uit Engelsche bron

LONDEN, 26 Mei. — Officieel: Een plaatselijke aanval, vannacht tegen een onzer posten ten zuidwesten van Fontaine-les-Croiselles gedaan, is afgeslagen. Eveneens sloegen we een overval ten noordoosten van Arleux af. De vijand leed zware verliezen. Wij geene. De Britten vermeesterden weer een stuk van het voorste loopgraafstelsel der Duitschers ten zuidoosten van Loos en maakten daarbij 23 gevangenen. Wij deden welgelaagde overvallen ten zuiden van Armentières en ten Westen van Meessen en maakten daarbij enkele gevangenen.

* * *

De oorlog tusschen Italië en Oostenrijk-Hongarije

Uit Italiaansche bron.

ROME, 25 Mei (Officieel): Aan het Julische front van de zee tot Plava duurt de allerst verbitterde slag voort, waarin wij alle hinderpalen van het ontoegankelijke als voor hinderlaag geschapen landstreken overwonnen en punt voor punt het geweldige systeem van de vijandelijke versterkingswerken wegnamen. In het gevecht tegen den oorlogsgewonen tegenstrever behaalden onze onvermoeibare troepen gister nieuwe glanzende uitslagen.

In den sektor tusschen de zee en de baan van Jamiano-Brestovica dreven de dappere brigaden van de Toscana-regimenten 77 en 78, der regimenten 225 en 226, alsook de Bersaglieri-regimenten 7 en 11, ondersteund door eenige batterijen der veldartillerie, welke moedig achter de infanterie voortrukten, den vijand tot op de lijn Foce-Tirnavo-Flondar, de hoogte 31, zuidoostelijk Jamiano.

Ten Noorden van Jamiano werden na hardnekkige aanvallen, waarbij in 't bijzonder de brigade Mantua en de regimenten 113 en 114 uitschitterden, de sterk verschanste hoogten 235 en 247 veroverd en onze bezetting tot aan de eerste huizen van Berdic voortgedreven. Van Costanjevica tot op Wippach poogde de vijand door levendige tegenaanvallen in den zuidelijken sektor van de Karst tegen onzen druk verlichting te scheppen. Alle tegenaanvallen mislukten op den vasten weerstand onzer troepen, namelijk der infanterie-brigade Barlettea en der regimenten 137 en 138. Ten Oosten van Görz werden langdurige vijandelijke aanvallen op de hoogte 174 ten Noorden van Tivoli, tegen Grazigna, afgeslagen. Op den Noordelijken kant van San Marco namen wij de nieuwe stellingen. In de omgeving van den berg Kuk-Vodice vermeerderde de vijand levendig zijne inspanningen tegen de door ons veroverde stellingen. Aan het geheele front van het dappere 11e armeekorps en in 't bijzonder aan datgene van de 3e divisie werden aanzienlijke verliezen vastgesteld, die de tegenstander in de laatste dagen leed. Gister nog poogden sterke afdeelingen eenen overval tegen onze linies ten Oosten van de hoogte 652; zij werden door tegenaanvallen op de vlucht geslagen. Onze afdeelingen vervolgden hen tot in de uitgangsgraven, die zij namen, waarbij zij talrijke gevangenen maakten. Ten Oosten van Plava breidden wij de bezetting der hoogte 363 uit. De luchtstrijd was zeer levendig. Onze eskaders belegden de statie Santa-Lucia (Tolmein) en het daarachter gelegen gebied op den Karst met bommen en bekwamen zeer gelukte uitslagen. Drie vijandelijke vliegtuigen werden door onze vliegers in luchtgevechten tot neerkomen verplicht.

* * *

Russisch-Pooleste-Galizische grens

Uit Russische bron.

PETERSBURG, 25 Mei. — Officieel: Op het Oostelijk, Roemeensch en Kaukasische front het gebruikelijke geweervuur.

Een vijandelijk vliegtuig heeft 4 bommen op Sjlok, ten Westen van Riga geworpen.

Eergisteren heeft de vliegerkapitein Modrock ten zuid-oosten van Hailcz een vijandelijke Albatriss neergeschoten, die binnen de vijandelijke linies is gevallen. Vervolgens heeft onze artillerie het vliegtuig beschoten; de vlieger was gekwetst.

* * *

OP ZEE

De verscherpte duikbootoorlog

KRISTIANIA, 26 Mei: Melding van het Norsk Telegrambureel: Het Parijsche gezantschap telegrafieert: Het stoomschip «Smith», 2003 ton, van Bilbao naar New-York onderweg, is op 22 Mei getorpedeerd geworden.

ROTTERDAM, 26 Mei. — Bij Lloyd's Register zijn van 1 tot 22 Mei meldingen over 241 getorpedeerde schepen binnengekomen. Tot denzelfden dag der vorige maand werden slechts 210 schepen als verloren gemeld.

Omgroepeering der Ententelegers in 't Westen

ZURICH, 25 Mei. — Volgens de Zuricher Tageszanzeiger bericht, worden aan 't westelijk front tegenwoordig door de Engelsch-Fransche leiders nieuwe groepeering voorgenomen, om de voortvoering der gevechten op nieuwen grondslag op te bouwen.

Men vermoedt dat Pétain eene nieuwe strategische toestand samen met de Engelsche bondgenooten tracht te scheppen, waarmede openlijk de ploteeling ingevoerde grensluiting naar Zwitserland samenhangt.

De thans weer levendigere offensiefbedrijvigheid in 't oud offensiefgebied bedoelt maar alleen schijn, den vijand over de in gang zijnde omgroepeering van 't Franch-Engelsche leger in dwaling te brengen.

De Russische Arbeiders- en Soldatenraad en de Vrede

Herziening der oorlogsdoeleinden

De Stockholmer correspondent van de «Vossischer Zeitung» telegrafeert:

Het zooeven voor midden Juni bijeengeroepen Congres van gezamentlijke Russische Arbeiders- en Soldatenraden, moet als geen gebeurtenis van uitslaggevende en misschien wereld-historische beduiding aanzien worden; dat congres zal niet slechts de russische oorlogsdoeleinden voor goed vaststellen, maar ook de overige landen der Entente dwingen, eene principieele herziening der hunner, benevens eene aanpassing derzelven aan de eischen der Russische demokratie te bewerkstelligen.

Over de voorgeschiedenis en de gronden der Congres bijeenroeping verneem ik het volgende: Reeds gedurende de onderhandelingen over de deelname van den Arbeiders- en Soldatenraad aan de regeering had de raad tot een hoofdwaarde gesteld, dat een nieuwgevormd kabinet aan alle medeverbondenen den eisch tot herziening der oorlogsdoeleinden zou stellen.

Tereschtchenkow's benoeming tot minister van buitenlandsche zaken, zou door den arbeidersraad eerst dan goedgekeurd geworden zijn, nadat deze zijne instemming met dien eisch verklaard had. Nog op den dag zijner zijner benoeming had Tereschtchenkow in eene conferentie met den franschen munitieminister Thomas en de Entente diplomaten Buchanan, Carlotti en Francis die aangelegenheid ter sprake gebracht.

De Arbeidersraad van zijnen kant moet beloofd hebben, met de bijeenroeping der door hem besloten Stockholm conferentie te wachten, tot eene eeniging ten opzichte der oorlogsdoeleinden verkregen zal zijn geworden. Na hier ontvangen privaatmededeelingen, moet nu de Petersburgerregeering medegedeeld gewordon zijn, dat de westmachten bereid zijn de vraag van de herziening der oorlogsdoeleinden in eene begin Juni te houden conferentie te bespreken en het resultaat tot den 10 Juni mede te deelen.

Het den 14e Juni beginnende Arbeiders- en Soldatencongres zal derhalve de vredesvoerwaarden van de westelijke geallieerden nauwkeurig kennen en zich daarnaar bij zijne besluiten richten kunnen.

Op het daarop volgend Stockholmer Congres kan dan de arbeidersraad met de gemeenzame oorlogsdoeleinden der gezamenlijke Entente optreden, vooropgesteld dat zulk eene overeenstemming zich bewerkstelligen laat en dat de door de westmachten herziene doeleinden de goedkeuring van het aanstaane arbeidersraden-congres zullen wegdragen.

Na eene verdere mededeeling van hetzelfde blad uit Petersburg waren door de russische ministeriën den 14 Mei reeds ontvangen: gegrondde en door congres besluiten bevestigde eischen voor de oprichting van niet minder als 18 zelfstandige aparte republieken in Europeesch en Aziatisch Rusland.

De Arbeiders- en Soldatenbond verlangt openbaarmaking der geheimen verdragen

De boschewiki aan de regeering

KOPENHAGEN, 26 Mei. — Over Haparanda wordt gemeld dat de wetgevende vergadering niet, zooals gister gemeld, op 7 Juli, maar wel op 20 October zal bijeenkomen. Een later bericht bevestigt dat de Arbeiders- en Soldatenbond met 340 stemmen tegen 46 stemmen beslist heeft van de regeering te eischen dat de geheime verdragen, die bestonden tusschen Rusland en zijne Bondgenooten, zullen openbaar gemaakt worden. Uit Stookholm vernam «Extrabladet» dat de opperbevelhebber der oostzeevloot, admiraal Keltchak, na een bezoek aan het front, te Petersburg verklaard heeft dat men in de russische legers geene belangstelling voor den oorlog meer toont. Het leger, zegde hij, staat lijdzaam toe te zien, en af te wachten. Het ware voor de manschappen de redding als Duitschland weor overging tot de offensieve, maar het doet het niet!...

STOCKHOLM, 26 Mei. — Zondag kwamen in Petersburg de afgevaardigden van den rechtervleugel der menschewiki met deze van den linkervleugel der boschewiki te samen. Als bijzonderste redenaar hoorde men den socialist Trotzki, die uit Amerika was teruggekeerd en gedurende eenigen tijd was opgehouden geweest te Halifax, in Engeland, en die zijne redevoering sloot met deze woorden: Wij nemen geene verantwoordelijkheid over voor de daden van Skobelew en Zeretelli en stellen als ons doel voorop dat de volledigste en de opperste macht in handen kome van den Arbeiders- en Soldatenbond. Wij moeten onze medewerking kort en goed weigeren aan elke voorloopige regeering.»

Het moet hier in acht genomen worden dat Skobelew in de vergadering aanwezig was en dat hij Trotzki begroet had al zijn vereerden leermeester.

De vergadering nam dan ook het besluit aan waarin verklaard wordt dat het samensmeltingsministerie, ten gevolge der medewerking van den Arbeiders- en Soldatenbond, een groote misstap moet genoemd worden. Het werd dan ook afgekeurd dat Skobelew en Zeretelli zouden deelmaken van zoo een ministerie. En ten slotte werd vastgesteld dat deze beide socialistische voormannen daar hunne deelneming aan zoo een ministerie zou beschouwd worden als zijnde uitgesloten uit de socialistische partij.

De aanvallen van de linksstaande socialisten tegen het nieuw samensmeltingsministerie moeten echter niet overschat worden. Uit de zooeven alhier toegekomen verslagen over de algemeene vergadering van den Arbeiders- en Soldatenbond, die het vormen van een samensmeltingsministerie goedkeurde, blijkt klaar en duidelijk dat de aan de uitersten staande tegenstanders van deze vorming in onbeduidende minderheid waren — wat ook bleek uit de redevoeringen van hunne vertegenwoordigers.

De groote meerderheid der georganiseerde proletariërs schijnt ingezien te hebben dat het gezag der nieuwe regeering niet langer mag ondermijnd worden, indien men wil kunnen hopen dat zij geraakt tot het volbrengen van haren taak, tot de herinrichting van heel het land, om te voorkomen dat Rusland heelemaal te niet gaat in eene onnoemelijke ramp.

Hierbij komt nog de grondstellige verklaring der menschewiki, die de overgroote meerderheid uitmaken en beweren dat de eisch der boschewiki, als zou de Arbeiders- en Soldatenbond alleen de regeering in handen moeten nemen — om dadelijk heel het socialistische programma door te voeren, thans ondoorvoerbaar moet genoemd worden.

In den loop van het belangrijk debat werd er door Zeretelli bedaard op gewezen dat de meerderheid der Russische bevolking nog niet tot de socialistische partijen behoort en dat zelfs het leger, de arbeiders en de boerenbevolking voor de groote meerderheid in het gevolg van vorst Lwow loopen. Eene poging, zegde hij, om het socialistisch programma op dezen oogenblik door te voeren, zou door de massa niet eens begrepen worden en zij zou verworpen worden als zijnde eene poging om den voorkeur te geven aan de afzonderlijke klassebelangen van het georganiseerd proletariaat. De werkende klasse moet zich onderling weten te zeggen dat zij zware hongerkatastrofen te gemoet gaat als het gezag der regeering niet groot en sterk genoeg is om de overal in het land aanwezig zijnde voorraden van levensmiddels in den kortst mogelijken tijd naar de bedreigde streken te doen brengen.

Deze zienswijze schijnt nog veel uitdrukkelijker op den voorgrond gekomen te zijn in de kringen van het frontleger, waar men meer en meer vreesde dat het verplegings- en verzorgingswezen teenemaal uiteen zou moeten schokken als er geene sterke regeeringsmacht tot stand komt om alles in de hand te nemen.

In deze omstandigheden is volgens het blad niet aan te nemen dat pogingen, om de bestaande regeeringsmacth te ondermijnen, eenigen bijval kunnen hebben, en van beteekenis moet het genoemd worden dat de nieuwe helper van den arbeidsminister niemand anders is dan de knappe werkman Groosdew, die vroeger voorzitter was van de Arbeidersgroep die zitting had in het bestuur der oorlogsnijverheidscomiteiten.

De Konferentie der Zuid-Amerikaansche neutralen

FRANKFURT, 26 Mei. — De Frankfurter Zeitung meldt uit Bern: Volgens berichten uit Buenos Airos zal de door de Argentijnsche regeering bijeengeroepen konferentie der neutralen van Zuid-Amerika in 't begin van Juli plaats hebben. De Vereenigde Staten en Brazilië nemen er niet deel aan natuurlijk. Het staat nog niet vast welke Zuid-Amerikaansche republieken hunne deelneming toegezegd hebben, toch zal Chili erop vertegenwoordigd zijn, in elk geval.

In het Buitenland

In Oostenrijk-Hongarije

De verklaring over de oorlogsdoeleinden.

WEENEN, 25 Mei. — Heden werd medegedeeld, dat de verklaring over de oorlogsdoeleinden der monarchie aan de pers in den eerstkomenden tijd onder volgende voorwaarden vrijgelaten zou kunnen worden: militaire belangen mogen niet worden aangeraakt, de verhouding der monarchie tot de bondgenooten en tot de neutralen, alsook der borgvrede zullen niet mogen verstoord worden.

Volgens het door den Rijkskorrespondent openbaar gemaakte bericht over de gister gehouden zitting van de Sprekers-konventie, zal de uitslag der verklaringen in de censuurkwestie van voorzitter Sylvester worden samengevat, dat in het Huis zelf volle vrijheid van spreken heerscht en de censuur aan den president zal toekomen.

Wat de openbaarmaking aangaat, zoo moet het Huis zich het recht voorbehouden de censuur zelf door het presidentschap te laten uitoefenen.

In Rusland

De veranderingen in de Russische diplomatie.

STOCKHOLM, 25 Mei. — Volgens de «Rjetsch», heeft Iwolski bepaald van zijn post te Parijs afgezien. Zijn opvolger werd nog niet benoemd. Maar zeker komt, volgens de «Rjetsch» mededeelt, in de posten te Parijs geen diplomaat, maar een politieker. De meeste uitzichten heeft Maklakow, het lid der kadettenpartij in de Doema, — niet te verwarren met den vroegeren reaktionaire minister van justitie Maklakow. Sasonow zal eveneens zijne posten te Londen verlaten, gezien de voorloopige regeering geen diplomaten van de Iwolski-Sasonowsche politiek wenscht. Ook zal verder de door Miljukow uitgewerkte diplomatenlijst worden herzien, en er staan belangrijke veranderingen te wachten.

De Konstitueerende vergadering.

PETERSBURG, 25 Mei. — De regeering vaardigde eene reeks maatregelen uit tot bespoediging der bijeenroeping der konstitueerende vergadering en stelde voor den 7 Juni de eerste zitting van de met de uitwerking der kiesregeling belaste kommissie vast.

Het laatste fort Chabrol in de hoofdstad

PETERSBURG, 26 Mei. — Het laatste fort Chabrol is het paleis van gravin Woróntsoli-Dasjkof in het Sjoewalowa-park dicht bij Petersburg. Onlangs werd het bezet door 240 zichzelf noemende «militante vrijwillige partijgangers van het vrije Rusland». Nadat in de nabijheid ervan een lijk met revolverwonden gevonden was, naderde een afdeeling militie het paleis, waarop eenige lieden van de bezetting begonnen te vuren. oHnderd gewapende militie-soldaten kwamen als versterking, onsingelden het paleis en eischten overgave van de bezetting maar deze hield zich staande. De feiten zijn ter kennis van de regeering gebracht.

Kerenski en 't leger

LONDEN, 26 Mei. — De «Daily News» vernemt uit Petersburg: de raad van boerenafgevaardigden heeft een besluit aangenomen, om de tegenwoordige regeering te steunen en waarbij erkend wordt, dat de socialistische ministers zijn eigen vertegenwoordigers zijn.

Kerenski heeft manifesten tot herstel van de krijgstucht bij het leger uitgevaardigd en spreekt zelf het eene regiment na het andere toe. Hij gaat zelfs mee naar het spoorwegstation met de reserves, die naar het front vertrekken. Er worden pogingen gedaan om eenig toezicht te houden op drijvers. Dezen zullen alleen met goedvinden van militaire kommissies in het gebied van het front worden toegelaten.

In Italië

De Italiaansche regeering en de konferentie te Stockholm

De «Informazione» van Rome verneemt dat de Italiaansche regeering geweigerd heeft passen af te leveren aan de socialisten die zich naar Stockholm wilden begeven om deel te nemen aan de konferentie.

In Bonenmarken

Eene redevoering van Borgbjerg

De Berlijner «Vorwarts» schrijft:

In eene reusachtige meeting in Kopenhagen sprak gezel Borgbjerg over de uitzichten der socialistische vredespogingen, die hij in zeer gunstigen zin beoordeelt. Hij wees op de sterkte der vredesstroomingen in alle landen en kwam daarbij ook op Duitschland te spreken, waarvan hij zeide: «Duitschland wil de vrede — ja, de Conservatieven willen den oorlog voortzetten, maar de uitslaggevende partij wil den vrede. — De kanselier twijfelt, maar in 't uitslaggevende moment gaat hij met de sterkste strooming en dat is de sociaal-demokratie. Scheidemann heeft waarschuwend op de revolutie gewezen indien de oorlog tot imperialistische doeleinden zou verlangd worden.»

Borgbjerg zeide ten slotte, wanneer het in Stockholm gelukte de verbroken draad van de Internationale weer aan te knoopen, dan zal de sociaal-demokratische vredesbeweging sterker als de kapitalistische macht aller landen zijn.

In de Vereenigde Staten

Brazilië en de oorlog

RIO-DE-JANEIRO, 25 Mei. — Volgens melding van bladen zou de minister van buitenlandsche zaken, Nilo Peçanha, in den ministerraad verklaard hebben, dat door de torpedeering van de «Tijuca» de uitersten politieke toestand van Brazilië niet wezenlijk kan veranderd worden; tegenover Duitschland is de toestand door de torpedeering van de «Parana» duidelijk gegeven. De minister voegde er aan toe: Brazilië verklaarde Duitschland den oorlog niet, het moet zich bepalen den oorlogstoestand aan te nemen welke de omstandigheden haar verplicht opleget. Bij de verklaring van het samenwerken van Brazilië met de Vereenigde-Staten verklaarde dan de minister: Ofschoon wij slechts om onze moreele en ekonomische medewerking verzocht zijn geworden, moeten wij toch de organisatie van ons leger en onze vloot de volle opmerkzaamheid wijden, bijzonderlijk voor het geval onzer medewerking bij den veiligheidsdienst in den Zuid-Atlantischen Oceaan, en ons op elke mogelijkheid voorbereiden. De regeering zal alle bijzonderheden over de officieele onderzoeking over het geval van de «Tijuca» aan het Kongres bekend maken.

Op vragen door vertegenwoordigers der pers gedaan over de mogelijkheid dat Brazilië Duitschland den oorlog verklaarde zou, antwoordde Nilo Peçanha: Brazilië verklaart niemand den oorlog, Brazilië verdedigt zich.

In China

De politieke krisis

AMSTERDAM, 25 Mei. — Aan een Engelsch blad meldt de Pekingsche korrespondent des «Times»:

De oorzaak der merkwaardige krisis in China is de kwestie of China aan Duitschland den oorlog moet verklaren. De krisis vond haren oorsprong in eene gansche reeks van meeningsverschillen tusschen den minister-president en het parlement. Zij bereikten hun hoogtepunt, toen de minister-president verzocht het parlement te knevelen. Nadat het kabinet door ontslag en vrijwillig aftreden van ministers nog slechts een lid telde, namelijk den minister-president zelf, weigerde het parlement met de regeering samen te werken en over de kwestie te beslissen, zoolang het kabinet niet opnieuw gevormd was. De minister-president drong bij den president der republiek erop aan het parlement te ontbinden, maar de president weigerde uit grondwettelijke redenen dezen wensch te voldoen. De minister-president werd door meerdere provinciale goeverneurs en militaire goeverneurs, die zich openlijk met het doel van het parlement achting af te dwingen, te Peking opgeleden, gesteund. De minister-president talmde echter, de macht, die hem ter beschikking stond, te benutten, totdat de ontbinding van het parlement er de oo-

FEUILLETON VAN «VOORUIT» 40

LUC EENOOG

naar het fransch van

Léon Cladels: « N'a qu'un oeil », door Millio

Wat kon hij misdaan hebben tegenover zichzelf of tegenover anderen? De nieuwsgierige kleine had schoon zich den geest te vermoeien, zij vond niet wat zij zocht, en weldra zag men de om haar vreugdig karakter beminde, en om hare sterke gezondheid door iedereen geroemde bloem zoodanig verkwijnen, dat de laatste der Gaulchard's, hopeloos over haren toestand, het noodig oordeelde de beroemdste artsen van het land te raadplegen, die verklaarden dat zij leed aan de ziekte der inbeelding. Niettegenstaande alle voorzeggingen der kwakzalvers werd het arm kind dagelijks bleeker en zwakker. Zelfs achtte de voogd het gevaarlijk, het meisje mee te nemen op den dag der algemeene zegening der dieren, naar het dal van het kasteel, waar dan al de vassalen en dienstbaren van la Jungarde verplicht waren te verschijnen met al hunne beesten.

— Ik voel mij heden veel beter, vader, zegde het kind dien dag, om haren beschermer te troosten. Het is zacht weder, het windje is frisch en ik zal zeer goed tot daar kunnen gaan.

Zonder een enkel woord tegen te spreken nam de herder het kind bij de hand en beiden vertrokken zij, de heele kudde met paarden, koeien, schapen, zwijnen, enz., allen gemerkt volgens de gewoonte, met de nummers van het leengoed, voor zich uitjagend. Op klokslag twaalf kwamen zij toe op een uitgestrekt plein, waar het reeds kriocide van vee en slaafsche

---

stelling van den president die zich voor de grondwet mistelde, tot eene revolutie zou gevoerd hebben.

Ofschoon het punt waarom de krisis draait, de oorlogsverklaring is, vormt de ware aanleiding tot deze kwestie, wie over de te volgen politiek beslissen zal, de minister-president of het parlement.

Men gelooft dat het parlement bereid is den oorlog te verklaren, wanneer eene regeering komt met welke het kan samenwerken. Zoolang echter Tuam president is, is het parlement hiertoe niet bereid, daar de groote formeele ondersteuning, die de geallieerden China in gevaf van zijne deelname aan den oorlog toegezegd hebben, de macht van den man dien het parlement mistrouwt, buitengewoon sou vermeerderen. Er heerscht eenige bezorgdheid voor eene staatsgreep, maar de gevolgen ervan souden voor het vaderland zoo bedenkelijk zijn, dat men gelooft dat het gezond verstand de overhand zal behouden. Intusschen heeft de president der republiek den minister-president ontslagen.

IN BELGIE

In Limburg

Op 6 mei werd te Hasselt, Statiestraat, 23, een heel eigenaardige kunsttentoonstelling geopend, die veelsoortige voortbrengsels te zien geeft, doch waarvan het voornaamste deel uit schilderwerk bestaat. 't Zijn onze kunstenaars krijgsgevangenen in Göttingen die het ons overzenden. Ze betuigen alsoo niet enkel op welke hoogst nuttige en aangename wijze ze ginder in ballingschap hun tijd tot opbeuring wisten te besteden. Ze doen meer. Ze hebben het heilzaam heimwee. Huis en gouw, daarvoor trift hun ziel en in stede die aan hun nabestaanden te schrijven, strekt hun wensch zich verder uit. Ze willen eigen volk een ruim stuk leven overmaken, leven zooals het in de kampen doorgemaakt wordt. Ze doen dit in vorm en kleur en wij ontvangen in onze ziel het treurstand gevoel van algeheele gebechtheid en liefde voor hen, zooals zij naar ons trachten en ons vuriger dan ooit bemannen. Zoo begrijpt men waarom, in een pleine provincieboekplaats, zooals Hasselt, een allergrootste belangstelling is opgeschoten voor die 300 kunstvoortbrengselen en hoe reeds, in de eerste dagen 600 bezoekers zich hebben opgehaurd aan de veelvuldige schoonheid van hen, onze kinderen, wier hart ginder bonst voor ons, zooals hier het onze voor hen. Dat de opbrengst van die tentoonstelling ten goede komt aan onze gevangenen ginder, allen Vlamingen, dit is reeds een grootste troost, een bron van opbeuring en hoop bij hen, die verwachten weldra, of toch zeker eens, hun lievelingen terug te zien. Doch veel belangrijker komt het ons voor de uiting zelf te mogen smaken, die de jonge schilders, onder wie mogelijk toekomstige meesters, aan hun denken, overwegen, zoeken en vinden hebben gegeven. We zullen geen namen van de bekwaamsten onder hen noemen, omdat we zelfs de nederigsten niet wenschen te vergeten. Allen zijn, in ballingschap nog uitstekend in stemming. Met scherp oog zien ze de dingen en de afwisselingen van het ons zoo eentonig toeschijnend kamp. De kleinigheden, zooals klompen, die er gebruikt staan, zooals uit alle samengestelde kleedij, zooals een soepboord, zooals de bedden, alles in een ongeablik van prachtige ingeving genien, bieden ze ons aan. Er zijn er, die enkel ingebeelde doch werkelijke natuur schilderen, zooals ze haar wanen te zien. Doch naast denen treden besliste realisten met de ontzettende werkelijkheid op hun doek naar voren, en we zien een portret van een landsmakker, een Rus, of we gaan in stomme neerslachtigheid en wee, met een gebed voor eigen huis en haard, mede in den treurigen kleinen stoet, die een krijgsgevangene, ook nog de hoop van al zijn verwanten naar zijn laatste rustplaats te brengen. De tentoonstelling biedt een verbazende verscheidenheid aan.

* * *

Te Wals-Houtem, een Vlaamsch dorpuit het kanton Landen, doch waar er veel menschen Fransch spreken, hebben 150 zan 2 duizend Fransche vluchtelingen, verloopen week per trein aangekomen, hun intrek genomen. 't Is, meen ik, het eenig Vlaamsch dorp waar derhelijke rampzalige oorlogsslachtoffers worden ingenomen. 't ZZijn meestal grijsaards, vrouwen en kinderen, beelded van bavelooshеid, ellende en smart, zooals ons Laermans en Van Leemputten hebben geschilderd. Ze worden echter door de inwoners met de grootste broederlijkheid onthaalt. Men bracht ze reeds den eersten Zondag naar de hoogmis en daar hield de pastoor voor hen een opbeurend sermoen, ditmaal in de Fransche taal.

* * *

Te Eysden, waar vrede zoo traag groeit als op het oorlogsveld, woedt de schoolstrijd heviger dan ooit. De plaatselijke pastoor kan zich niet troosten over het oprijzen van een nieuwe gemeenteschool en de uitbreiding van het openbaar onderwijs. Hij heeft thans zijn eigen school, is hoofd in den voedlingsdienst, met meer zijner vrienden, en houdt den kerigen boterham zeer hoog voor die armen, die toch hun kinderen naar de openbare school zenden. Zoo is in 't land de schoolstrijd uit!

* * *

Te Alt-Hoeselt, bij Tongeren, werd verleden week een hert gevangen. Een schitteren feit. De arbeider bracht dien vreemdeling bij de Duitsche overheid, die het beest naar Tongeren voerden.

* * *

Boschbranden braken uit te Niel-bij-Asch en te Lommel, in Limburg. Wel honderd hectaren zijn vernietigd. Op 3 Mei hepen we zelf door boschbrand, te Luik, op de helling naar Sart-Tilman. Het vuur was hevig en de brandende vlakte wijd.

Steven Boersen.

* * *

IN OOST-VLAANDEREN

Te Dendermonde

« GODSVREDF ».

Hier ook bestnat het « Werk van den Akker » natuurlijk uitsluitelijk uit klerikalen met eenen onderpastoor aan het hoofd. Dit « Werk » heeft de Vestingen gepacht voor een spotprijs. Als er socialisten bij de heeren gingen om een stukje grond, heeft men hen eenvoudig wandelen gezonden, met het compliment « dat er reeds meer dan 300 aanvragen waren om een stuk te bewerken en dat men zou gezien hebben ». Dat « zien » duurt nog altijd voort.

De stad heeft aardappelrantsoen verkocht aan 45 centiemen den kilo, met de voorwaarden : dat de oppervlakte grond opgegeven werd. Tot op heden 23 Mei had het « Werk van den Akker » nog geen plantsoen laten uitdelen! Gaat men het uitstellen tot in Juni? Het zal komen, zeggen de bolovers, en aan 22 centiemen.

Vele werklieden hebben het rantsoen hun door de stad gegeven, geplant, alhoewel zij het broodnoodig hadden in hun huisgezin

Dat ware te vermijden geweest, hadde het « Werk van den Akker » zijn werk verricht.

KOLEN

Er zijn er eindelijk uitgedeeld : 75 kilos per huisgezin. Of ze welkom waren! De stad heeft er teszelfdertijd gelost en bij de vrienden en in de kloosters zijn er groote hoeveelheden besteld.

Waarom neemt het Comiteit niet geheel den verkoop in handen? Dat ware eene grootere waarborg tegen misbruiken.

AAN DEN DOORSTEEK

Men werkt ijverig aan de bruggen van de oude Brusselsche poort om ze terug te laten dienen voor het verkeer. Eens hersteld, gaat men de dufkers van den Doorsteek verbeteren, want hadden deze verleden winter goed gewerkt, dan hadde men in het omliggende de groote overstroomingen kunnen vermijden.

Destijds wezen wij op hetgeen er te doen was : men slaat nu de hand aan 't werk, 't is beter laat dan nooit!

HET BROOD

Het rantsoen maar 1 1/2 kgr. zijnde, is het maar heel flauwkens. Door ons blad zien wij dat er links en rechts reeds Hollandsch brood te bekomen is. In Wetteren bestelt men het reeds. Kan men geene maatregelen nemen opdat het spoedig in den Stadswinkel verkocht worde? J. M.

GENT

Gezel Jan Lampens in vrijheid

Zaterdag, zij ons binnentreden op de redaktie, trof ons onmiddellijk een goed nieuws, men meldde ons namelijk dat onze vriend Jan Lampens vrijdag avond in vrijheid was gesteld op bevel der Duitsche overheid.

Wij zijn uiterst gelukkig over de beslissing door de Duitsche overheid genomen, en al de partijgenooten zullen het met ons zijn.

BRIEFWISSELING

Gent, 25-5-'17.

Mijn waarde Hardyns,

Ik lees daar zoo even in een plaatselijk blad een « Open brief » — « buiten verantwoordelijkheid der Redactie ».

Bovenaan dien « brief » lees ik ook, dat gemeemd schrijven door U is geweigerd tot opname in « Vooruit », met het antwoord dat M. Braun er niets kan aan doen, alsook dat gij den schrijver van dien brief naar mij verzond, die — dus ik — na hem gelezen te hebben U gelijk gaf.

Dat alles is waar. Ik heb dien brief gelezen, U gelijk gegeven, *doch ook aan den onderteekenaar van dien brief al de noodige inlichtingen gegeven die hij maar kon verlangen.*

Ik duidde hem de plaatsen aan en gaf hem de namen der Heeren op tot wien hij zich moest wenden om zijne neergeschreven grieven te laten kennen en, zoo het kon — als ze echt bevonden werden — opgelost te worden.

Dit schrijf ik U, omdat het in bedoeld blad den schijn heeft alsof wij beiden den man in kwestie « wandelen » gezonden hadden. Dit mag, mijns dunkens, het publiek ook wel weten.

Met beste groeten.

A. VERSCHRAEGEN.

die, deze een kruis, gene zene banier, anderen kaarsen en lampen, en nog anderen spiegels, pateelen, lepels, evangeliehoeken, gewijd watervaten en borstels droegen tusschen een grooten kring, gevormd door het hoornvee en al de overige dieren, die met den kop naar het middenpun gekeerd stonden.

— *Oremus, domine, animum, equum, horeum et capium, ovem et bovem benedic* (1)

En de menigte, die deze latijnsche litanie reeds van buiten kende, herhaalde in koor dit gebed, terwijl eene wolk van allerlei vliegen aan het ronzen was door de stofvlaag, opgejaagd door het aan de brandon de zon blootgesteld en gedurig stampvoetend vee.

— *In secula seculorium*, gromden de kerkdienaars, die met het aangezicht tegen den grond lagen.

En al de mannen, vrouwen en kinderen, al de vassalen van het leengoed, insgelijks geknield, herhaalden in koor:

— *Amen!*

Terwijl nu al de aanwezigen opstonden om zich te verdringen achter het hoornvee, dat bulderde en loeide, gromde en hennikte, elk om het meest, begon de eigenlijke plechtigheid. Al de hoornen, muilen en neusgaten, ooren en pooten werden eerst aangeraakt met eene gewijde roede en vervolgens besproeid met stroomen gewijd water, dat kwistig gesprengd werd op de ruggen, manen, staarten en pooten der ossen, koeien, paarden en ezels, die vervolgens ganesche wolken van wierrook, en ten slotte den goddelijken zegen kregen.

— Omnibus, panem et aquiam-...

(1) Wees gezegend door den heer, gij koeien, ossen, stieren, varkens, bokken, kieken en eieren.

De Stedelijke Wasscherij

Aan het verzoek der Gentsche Socialistische Vrouwenfederatie en der Werkliedenpartij is door het Stadsbestuur voldoening gegeven. Inderdaad, de Stedelijke Wasscherij is tot stand gekomen.

Wij aanzien het als onze plicht er het publiek kennis van te geven hoe het daar in den hoek zit.

De Stedelijke Wasscherij is ingericht in de bleekerij *Blanchisserie des Flandres*, Overzeestraat, 14, aan den zwemkom B'hossche. Akkergem. Het is zoogezegd letwat ver, doch goed gelegen, aan 't water, aan de Leie.

Deze bleekerij is eene der aanzienlijkste der stad en goed geschikt om tot wascherij te dienen.

Het is de Heer August Goeman die belangloos deze bleekerij ten dienste der stad stelde en zelf het bestuur der nieuwe inrichting welwillend op zich nam.

Geheel de nieuwe inrichting der « Stedelijke Wasscherijen » staat onder het beheer van onzen vriend Emile Coppieters, senator en schepen der stad Gent.

Wij zeggen « Stedelijke Wascherijen » — dus meervoud — omdat wij overtuigd zijn dat, als de uitslag bewijst dat deze inrichting aan eene ware behoefte voldoet, de Stad onvermijdelijk zal geneigd zijn meerdere zulker wascherijen in de verschillende deelen der stad in te richten.

Ziehier nu hoe er te werk is gegaan :

Vóór een paar weken werden een tiental vrouwen uitgenoodigd om er als proef eens haren wasch te komen doen.

Er werd voor warm water gezorgd, alsook voor kokende loog, koud water, waschkulpen, waschtoelen, schragen, manden en zeep

Wij woonden deze proef bij. Het linnen werd gewogen, het nat goed en droog goed afzonderlijk.

De vrouwen stelden zich aan den wasch, deden de noodige ondervindingen op, gaven hare indrukken, haar oordeel over het een en ander en... 8 dagen nadien zou eene nieuwe proef, ditmaal de definitieve, gedaan worden op grooter schaal.

Inderdaad, dan zouden 50 vrouwen uitgenoodigd worden om te wasschen en de volgende dagen zouden er 100 per dag mogen komen.

Dit alles werd zóó geschikt, om eene overrompeling te voorkomen.

En nu de proef zelf.

De vrouwen welke de eerste proef hadden gedaan, waren allen t'akkoord dat de inrichting goed was, het materiaal in orde en de wascherij proftijtig en noodzakelijk.

Haar oordeel over de loog was, dat deze wat te « mager » was. Dit kwam omdat deze gemaakt wordt van zuivere Soda-Solvay, en men daarvan die vettige loog niet bekomt als van de gewone zeep.

De bestuurder wees er op dat de gewone zeep al te duur is om te gebruiken; meer nog, de gewone zeep zelfs niet meer te krijgen is.

De bestuurder toonde ook aan dat deze loog volstond, dat zij niet schadelijk was voor de handen, en dat het meer de gewoonte was dat de vrouwen vettig schuim wilden hebben ons mede te wasschen. Hij wees er ook op dat de nieuwe inrichting er bijzonder op gesteld was om de gezondheid en de reinheid te behouden, alsook ziekten te voorkomen.

Hij verzekerde de vrouwen dat, na enkele malen ter stedelijke wascherij te zijn gekomen, de wasch nooit zoo klaar en zuiver zou zijn geweest.

Ook het gemak het huis niet meer te bevuilen, het profijt welke er aan verbonden is, is niet te versmaden.

Daarenboven is het iedere vrouw vrij, zelf — zoo zij het goedvindt — hare zeep, bruine of witte, mede te brengen, te gebruiken en de overschot mede te dragen.

Ook kunnen de vrouwen zich in de Wascherij zelf witte zeep aanschaffen aan den prijs van 40 centiemen het stuk. Die zeep is van de beste en voorzeker aan eenen zeer voordeeligen prijs. Wil eene vrouw meerdere stukken gebruiken, zij kan; heeft zij zeep over, zij draagt ze mede naar huis.

Vergeten wij ook niet dat het waschgoed, hetwelke moet gekookt worden, in eene overgroote kulp gaat met loog gevuld, die door den stoom verwarmd wordt. Deze kokende loog wordt gedurig geheel de kulp door gesproeid, zoodanig dat het waschgoed in eene temperatuur gebracht wordt die nooit te verkrijgen is op de stoof der werkersgezinnen.

Wanneer de wasch uit de kulp komt is hij reeds de helft gedaan, iets waarop wij de aandacht der vrouwen roepen, want dit bezorgt veel arbeids- en tijdsbesparing. De wasch wordt gekookt in eene goede loog en de vrouwen wasschen dan hun linnen in eene andere versche zuivere loog.

Het kan niet anders of het moet verkieslijker zijn aldus te wasschen dan met de loog zelf *waarin* het goed is gekookt. Wil men nu deze *versche* loog gebruiken, na het wit goed gewasschen te hebben, om er het gekleurd mede te wasschen, wat nog al de gewoonte is, wordt aan de vrouwen zelf overgelaten.

Het spreekt van zelf wanneer men alles zoo bij de hand heeft, dit zeer vlug van de hand gaat. Wanneer dat alles nu gedaan is, heeft men aan de Leie een groot getal spoelbooten, waar men kan spoelen.

De Bleekerij beschikt ook over uitgestrekte meerschen, waarop de vrouwen haar linnen mogen bleeken en de droogzolders staan ook ter beschikking van hen die komen.

Dus alles kan daar gedaan worden, behalve het strijken.

Dit alles wordt gerekend aan den prijs van 10 centiemen per kilo, nat uitgewrongen, en 20 centiemen per kilo droog linnen.

Wij zagen daar volledige wasschen van 4 personen die droog gewogen 6 en 7 kilos wogen, dus eenen kost daarstelden van 1,20 fr. en 1,40 fr.; rekent daar nu nog een stuk zeep aan 0,40 fr. bij, en men komt aan 1,60 fr. en 1,80 fr. voor eenen wasch van 4 personen.

Deze cijfers zeggen alles en toonen duidelijk aan dat de Stedelijke Wasscherij voordeelig is.

In de Wascherij kan men aan 10 centiemen den liter opgeloste chloorkalk en bleekwater koopen tot het schuren en reinigen van het huis.

In de Stedelijke Wascherij kunnen gemakkelijk 500 vrouwen per dag komen wasschen, over de 6 dagen per week verdeeld is dit 3000 huisgezinnen welke daar hunnen wasch kunnen verrichten.

Onze meening is het dat de mogelijkheid niet is uitgesloten dat deze cijfers nog kunnen verhoogd worden.

(*Slot morgen.*)

Volksscherwerp : Feestlokaal «Vooruit»

St Pietersnieuwstraat

TRICONIE EN Cie

Nooit is er meer gelachen en dus ook een aangenamer avend doorgebracht dan Zondag, bij de opvoering van bovengemeld blijspel Een knap orkest, dat puike muziekstukken uitvoerde, en TRICONIE, die tranen heeft doen lachen, maakten er een genotvollen avond van.

Donderdag, tweede en laatste opvoering van TRICONIE, aan verminderde prijzen.

Liefhebbers, zorg intijds voor kaarten!

Mededeelingen

HULP AAN DE BEHOEFTIGE WERKLOOZEN. — De 47e betaling voor hulp aan werkloozen zal geschieden op Woensdag, Donderdag en Vrijdag 30 en 31 Mei en 1 Juni aanstaande, voor het tijdperk van 14 tot 26 Mei.

Ingevolge zullen nog niet in aanmerking komen de personen welke na 19 Mei ingeschreven zijn.

De toepassing der kontroolboeten, welke betrek hebben op de 46e betaling, zal ditmaal geschieden.

Om onderstand te kunnen bekomen, moet de gezinskaart van de verkoopwinkel van het Nat. Komiteit door het werk der voeding gestempeld worden, en op de betaling van den onderstand voorgeleod worden.

De Werkloozen worden dringend verzocht zich stipt op het voorgeschrevene uur aan te bieden. Diegenen welke niet tegenwoordig zijn op het gestelde uur, evenals die welke hunne gezinskaart niet medebrengen, en zoodoende den dienst belemmeren, zullen niet meer toegelaten worden.

Een streng kontrool zal daartoe ingericht worden.

Regeling voor het inschrijven der klachten : Woensdag 30 Mei, voor de werkloozen der wijken 1 tot 8 (Kempstraat inbegrepen); Donderdag 31 Mei, voor de werkloozen der wijken 6 (Kiekenstraat) tot 9 (Zandstraat) inbegrepen; Vrijdag 1 Juni, voor de werkloozen der wijken 9 (Zwijnaardsche steenweg), 10, 11 tot en met de gemeenten Ledeberg, Gendbrugge en St-Amandsberg.

De betaling der leden van Mutualiteiten zal geschieden op Woensdag 30 Mei. Die leden mooten zich ingeschijks stipt op het voorgeschreven uur aanbieden en voorzien zijn van hunne gezinskaart, dewelke streng zal geeischt worden.

Het publiek wordt verzocht zijne klachten uitsluitend in te dienen op de dagen aangeduid voor elke wijk of gemeente.

OPROEP TOT DE GEPENSIOENEERDE STAATSBEDIENDEN. — Donderdag, 31 Mei, om 5 ure, in de zaal der Notarissen, Winkelstraat, 1, samenkomst van al de gepensioeneerden van den Staat. *Dagorde:* Benarde tijden. — Onze toestand. — Wat dient er gedaan te worden?

Voor het voorkoopig bureel: De Voorzitter, J.-W. Bloedberge.

STEDELIJKE MELKDIENST. — Bericht aan de zieken. — Er wordt ter kennis der personen, dragers eener ziekenkaart gebracht, dat, ingeval zij geene melk te huis zijn besteld geweest, het in hun belang is, zich des anderendaags morgens in te lichten, in de dichtstbijgelegene melkverkoophuizen voor kinderen en zoogende vrouwen, ten einde zich te verzekeren, dat door onverwachte aankomsten, het niet mogelijk zoude zijn daar bediend te worden.

Alleen personen welke daags te voren niet besteld geweest zijn, zullen op deze wijze bediend worden, en moeten hunne niet afgeteekende kaart als bewijs mede brengen.

In 't geval dat de hoeveelheid beschikbare melk deze verdeeling toelaat, zal dit uitsluitelijk tusschen 11 en 12 uur geschieden en het zwart bord welke buiten aan de lokalen uithangt, zal dagelijks aanduiden of den dienst zal plaats hebben.

De verkoophuizen voor kinderen beneden de 6 jaar en zoogende vrouwen zijn :

Lokaal Duhayon, Hoogpoort; Id. Rooigem, Rooigemlaan; Id. St Sauveur, Nieuwe Sassche poortstraat; Id. Heilig Hart, Engelstraat, St Amandsberg; Id. Kortrijkschen steenweg, 164; Id. Tapijtenfabriek, Gentbrugge.

Mevr. André Viane, geboren Rachel Halline Villefort; Mej. Gabrielle Viaene; Mevr. Wed. J. Viaene-Renaert; Mevr. Wed. E. Halline Villefort-Rosseau; M. en Mevr. Joseph Viaene-Blaes en hunne kinderen; Mej. Marie, Julienne en Amanda Viane; Mevr. Wed. Edward Van Loo-Halline Villefort; M. en Mevr. Edmond Ribeauville-Halline Villefort en hunne kinderen; M. en Mevr. Emile Halline Villefort-Van de Walle en hun kind; M. en Mevr. Gomar Bettens-Halline Villefort; M. en Mevr. Edmond Lippens-Halline Villefort en hunne kinderen; de familiën Viaene, Renaert, Halline Villefort en Rosseau, melden U met diepe droefheid het afsterven van hunnen teergelieften echtgenoot, vader, zoon, schoonzoon, broeder, schoonbroeder, oom, neef en bloedverwant

MIJNHEER

André-Lodewijk Viaene

geboren te Gent den 9 Juli 1874 en godvruchtig in den Heer ontslapen te Gent, den 26 Mei 1917, versterkt door de HH. Sakramenten der Stervenden.

De absouten, gevolgd van de teraardebestelling op het gewijd kerkhof der Heuvelpoort, aan dewelke U zeer beleefd verzocht wordt deel te nemen, zullen plaats hebben in de kapel van het Burgerlijk Gasthuis op Dinsdag 29 Mei 1917, om 4 1/4 ure.

Familie, vrienden en kennissen worden beleefd verzocht deze mededeeling als bericht te willen aanzien.

Vergadering om 4 ure in het Burgerlijk Gasthuis, Bijlokekaai.

Wees hem indachtig in uwe gebeden.

Mijnheer en Mevrouw O. Toch-Verlodt, de familie Toch en de familie Verlodt, bedanken hierig de talrijke vrienden en kennissen voor de menigvuldige blijken van genegenheid, betoond bij het afsterven hunner betreurde dochter en nicht

MEJUFFER

Helena TOCH

Mirystraat, 15, Gent.

SAM. HAATSCH. VOORUIT Nr 1

BESTELLING VAN ROGGEBROOD AAN DE BAKKERIJ «VOORUIT», NIJVERHEIDSLAAN

Dinsdag 29 Mei num. 5001 tot 5000
Woensdag 30 Mei num. 5351 tot 5700
Donderdag 31 Mei num. 5701 tot 6050
Vrijdag 1 Juni num. 6051 tot 6400
Zaterdag 2 Juni num. 6401 tot 6750

Het roggebrood wordt aan fr. 2.50 verkocht.

De bestellingen hebben plaats van 8 tot 11 ure 's morgens en van 2 tot 5 ure 's namiddags.

De Leden moeten, om een roggebrood te bekomen, hun lidboekje bij zich hebben, ieder lid kan maar één roggebrood krijgen.

GOEDE METSERS en TIMMERLIEDEN worden dringend gevraagd. Zich aanbieden: *Afsnieuwaat «Werf van den aannemer Edgard Hagerman.»* 3070

TE KOOP: Schoon brandhout, in blokjes gekapt. Zich te bevragen: *In de Gulden Valk*, bij Em. Bouchier, Vrijdagmarkt 20, Gent. 3063

VERLOREN: Bruin hondje, antwoordende op den naam Paddy. — Goede belooning aan terugbrenger: Gontrodestraat 36, Ledeberg. (3124

WEGGELOOPEN: Woensdag avend, uit de Predikheerenstraat, een klein Brusselsche Griffon (teefje), antwoordende op naam «Jenny». Terugbrengen tegen goede belooning: *Predikheerenstr.*, 8. 3056

WOONSTVERANDERING: De winkel van *Janssens Aug.*, schilder, Prinsenstr. 28, is overgebracht naar *Weldadigheidstr. 98, Dampoort, Gent.* 3008

WORDEN GEVRAAGD voor Spinnerij en Weverij te Mechelen: Een goed Spinmeester en twee goede voorbereiders voor weverij. *Onmiddelijke instelling onder goede voorwaarden.* Zich schriftelijk te wenden: E. D. W., Barenstraat, 10, Gent. 3026

BRANDHOUT aanhoudende gelijk - KOLEN - Hier echte kanon Eiken komen alten terug. Goedkoope nieuwe aankoop Eik, Beuk, Sparren, Kanonstoven. Lang Schipgracht 4 (naast

HOLLANDSCH HUIS E. Eeckelaar, Abeelstraat, 6 Gent (tusschen Brabantdam en Keizer Karelstraat). — Occasie, ongeveer 60 kisten stukkon-zeep (200 stuks in kist) tegen spotprijs te koop. (3

Inkoop van oude gebitten (tanden) alsook : GOUD, ZILVER en DIAMANT Aan den hoogsten prijs -- Huis van vertrouwen 80, Brabantdam, 80, tegen St-Annakerk

Woonstverandering De woonst van Dokter M. VAN DUYSE, oogmeester, is van de Papatteestraat, 60, naar de Guinardstraat, n. 6, overgebracht. (3092

Te bekomen in den Comptoir Universel HAM, 236, GENT

«UNIVERSEL PUDDING POWDER» ZEEPPOEDER «ELISABETH»

Straatvagers à fr. 1.50 — Veegborstels à fr. 1,40 — Schuurborstels à fr. 0,95 enz. — 1400 Inpaktonnen voor 50 kilo, aan zeer voordeelige prijs.

Verkoop uitsluitelijk in het groot 1966

GEHEIME ZIEKTEN Genezing door bijzondere behandeling door specialist. Raadpl. : Zon-, dins-, Vrijdagen van 9 tot 11 u. GENT, 64, Savaanstraat, 64, GENT

MASTIEK VERKRIJGBAAR: SCHELDELAAN, 42

GEHEIME ZIEKTEN De WITTE CAPSULEN van Dr DAVIDSON genezen radikaal zonder werkverlet, op allen ouderdom en bij beide geslachten, alle ziekten en inflammatiën der Waterorganen, Blaas en Nieren, zooals uitloopingen, Witte verliezen, Pisbuisverengingen, Lendenpijnen, Steen, troebele, pijnlijke of brandende Waters, Spoen. Geen gansche ontsteking, zelfs bij de ouderdomsgevallen en de ergste gevallen. Te bekomen van 50 capsulen, Apotheek 15, rue des Croisades, Brussel. Depot te Gent, De Moor, 45, Burgstr. Antwerpen, De Laet, 17, Lange Nieuwstraat.

De fijnste Sigaren zijn eenpaarlijkheid deze van 't merk MONARCA Gedepeeneerd door 10 arrondissementen Fuchsiastraat, 104 Bureelen en Magazijn bij de Sylvestas

ZEEPPOEDER SAPAL Eenigst depot: DOKPLAATS, 45, GENT